

DEL PLA DE LA CGT A LA CONQUISTA DEL PODER¹

Lev Trotski

(discurs pronunciat per Alexis Bardin entre el 18 i 19 de març de 1935)

---

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de:
<http://www.marxists.org/espanol/trotsky/ceip/escritos/Libro4/ContextHelp.htm>

Camarades:

La CGT es planteja com a objectiu la “intensificació de la propaganda” de recolzament del Pla. No podem menys que congratular-nos per això. El millor pla no és més que un tros de paper si darrere d’ell no estan les masses militants. És de doldre que durant l’any que ha passat des l’adopció del Pla s’haja fet tan poc per tal de presentar-lo a les masses i guanyar el seu suport.

Les notes “per a ús dels propagandistes” que rebérem fa alguns mesos emfatitzen la necessitat “que es realitze un vigorós esforç de propaganda oral inclús en els petits centres rurals”. Estic segur que els sindicats departamentals poden mobilitzar una quantitat suficient de lleials propagandistes. Però per tal que els seus esforços siguin realment poderosos, i sobretot efectius, els sindicats han de tenir una clara posició sobre el problema.

No obstant, he de reconèixer que les discussions que s’han fet al voltant del Pla, inclús en cercles prou limitats, revelen certa confusió. Tal vegada els que venim de les províncies no estem prou informats. En aqueix cas el centre ha d’ajudar-nos. Vull aprofitar aquesta sessió de la CCN per a fer algunes preguntes, expressar certs dubtes, assenyalar algunes debilitats i demanar uns aclariments complementaris.

Molts camarades ací presents tenen massa experiència en com responen les masses (per cert molta més que la que jo tinc) perquè calga insistir en la idea que la propaganda només colpeja degudament quan és clara i concreta. Per això, nosaltres, els propagandistes, els demanem un poc més de claredat i precisió respecte al Pla.

En els distints texts de la CGT llegim sovint que es tracta d’una renovació de l’economia nacional, a la que a vegades es contraposa amb “la reorganització econòmica i social”, però en altres se’l identifica amb aquesta.

Camarades, és molt difícil dir-los als obrers i als camperols “volem renovar l’economia nacional”, quan ara tot el món utilitza la mateixa expressió: la Joventut Patriòtica, els demòcrates populars, el Front Camperol, a vegades fins i tot els radicals, però sobretot M. Flandin. Tots ells prometen i proclamen la renovació i inclús la reorganització de l’economia nacional. El nostre Pla ha de diferenciar-se dels plans dels enemics de classe per la definició precisa dels seus objectius. Totes les renovacions i reorganitzacions a què m’he referit pretenen mantenir la base capitalista, és a dir, protegir la propietat privada dels mitjans de producció. I el Pla de la CGT? ¿Es planteja renovar l’economia capitalista o reemplaçar-la per una altra? Confesse no haver trobat resposta exacta a aquest interrogant. A vegades llegim en els mateixos texts que no es tracta de transformar el sistema actual sinó només de mesures d’emergència per a alleujar la crisi. No obstant, també s’afirma que les mesures d’emergència han d’obrir el camí a transformacions més profundes.

Tal vegada tot això siga correcte, però mai trobem la definició exacta del sistema a què volem arribar. ¿Quin tipus de les així anomenades profundes transformacions caldria encarar? ¿Es tracta només (ho plantege ni més menys que com a hipòtesi) de transformar un sector del capitalisme privat en capitalisme estatal? ¿O volem reemplaçar el conjunt del sistema capitalista per un altre règim social? Per quin? Quin és el nostre objectiu final? És sorprenent, camarades, però en les declaracions, i fins i tot en les “notes per a ús dels propagandistes”, no es diu absolutament res respecte d’això. ¿Volem reemplaçar el capitalisme pel socialisme, pel comunisme o per l’anarquia a l’estil de Proudhon? ¿O simplement volem rejuvenir el capitalisme reformant-lo i modernitzant-lo? Necessite saber cap a on marxa el tren quan faig un viatge d’una o dues estacions. També per a les mesures d’emergència necessitem una orientació general. Quin és l’ideal social de la CGT? El socialisme? Sí o no? Ens ho han de dir; d’una altra manera, com a propagandistes quedem completament desarmats davant les masses.

Les dificultats augmenten perquè coneixem parcialment la doctrina i el programa de la CGT i les “notes per a ús dels propagandistes” no ens indiquen quina literatura podria aclarir-nos. L’única autoritat doctrinària citada en les declaracions de la CGT és Proudhon, el teòric de l’anarquia. Fou ell qui digué que “el taller ha de reemplaçar el govern”. Aspirem *nosaltres* a l’anarquia? Volem reemplaçar l’anarquia capitalista per l’anarquia pura? Sembla que no, ja que el Pla parla de nacionalització de les indústries clau. En termes pràctics nacionalització significa estatització. Però si hem de recórrer a l’estat per a que centralitzi i dirigeixca l’economia, no podem invocar Proudhon, que l’única cosa que li exigia a l’estat era que el deixes sol! I en realitat la indústria moderna, els trusts, els càrtels, els consorcis, els bancs, superen totalment la visió proudhonista de l’intercanvi igualitari entre productors independents. Per què, puix, invocar Proudhon? Així només s’incrementa la confusió.

A l'actual sistema capitalista, que se sobreviu des de fa molt temps, només podem contraposar-li el socialisme. Com a propagandista de la nostra organització sindical crec expressar la idea de molts militants quan exigisc que el Pla per a la renovació econòmica es titule *Pla de mesures per a la transició del capitalisme al socialisme*.

Aleshores cada obrer i cada camperol sabrà cap a on marxa el tren de la CGT abans d'ocupar el seu lloc en el vagó que li corresponga.

Camarades, aquest aclariment és absolutament indispensable per tal que la nostra propaganda siga efectiva.

El Pla de la CGT posa l'accent en el fet que el crèdit és la palanca que orienta la nostra economia. Jo estic lluny de ser un especialista en els problemes de la banca i el crèdit. Fonamentalment vull educar-me per a poder explicar-los l'assumpte als obrers. Però confesse que, altra vegada, no trobí en els documents de la CGT els aclariments que necessite. S'hi parla de "nacionalització del crèdit" i "control de la banca". I, més bé a títol d'excepció, es menciona la "nacionalització de la banca". Pot hom controlar el crèdit sense haver nacionalitzat els bancs? Només es pot controlar allò que hom té fermament agafat. Volem o no nacionalitzar els bancs? Supose que sí. En aqueix cas cal dir-ho obertament i clara. Malauradament, no és aquest el cas; només ens trobem amb formulacions vagues, com per exemple: "La banca ha d'estar al servei de l'economia i no l'economia al servei de la banca" (pàgina 6 de la declaració). Un obrer em demanà que li expliqués aqueixa nebulosa frase. En notar la meua perplexitat assenyala: "Però la banca sempre està al servei de l'economia, com els trusts, els ferrocarrils, etcètera... Tots ells serveixen l'economia capitalista quan roben al poble." Aquesta aspra observació em semblà força més correcta que no la formulació esmentada. La banca capitalista serveix l'economia capitalista. Per tant hauríem de dir: volem llevar-los la banca als explotadors capitalistes per a fer d'ella un instrument de la transformació social, és a dir de la construcció socialista. M'agradaria molt veure aquesta clara formulació en el text del Pla.

Naturalment, la nacionalització de la banca aniria en detriment de l'alta finança, no dels petits inversors, els interessos dels quals serien protegits. Hem d'escollir entre els interessos dels grans financers i els de les classes mitjanes. Aqueixa elecció s'expressarà en l'expropiació dels primers. I per als altres crearem condicions molt més favorables que les actuals.

Però no basta amb la nacionalització de la banca. Després de nacionalitzar els bancs, hem de procedir a la seua unificació total. Cal transformar cada un dels bancs en branques del banc nacional. Només aquesta unificació transformarà el sistema bancari nacionalitzat en un sistema de control i direcció de l'economia nacional.

En les “notes per a ús dels propagandistes” trobe algunes estadístiques molt valuoses referents a l’organització de la dictadura del capital financer en el nostre país. Basant-se en una investigació de 1932 s’afirma el següent: “En termes pràctics podem dir que noranta persones posseeixen i controlen l’economia del nostre país.” *Aqueixa* és una afirmació precisa, sorprenent per aquesta mateixa precisió. La riquesa o la misèria de cent milions de sers humans (perquè no podem oblidar-nos de les nostres infortunades colònies, a les que els noranta taurons dessagnen encara més que a les metròpolis) depenen d’un sol moviment de noranta magnats totpoderosos. Són ells els que estan enfonsant en el caos l’economia nacional per a preservar els seus miserables, sagnants privilegis i el seu poder. Desgraciadament ni el text del pla ni els comentaris assenyalen què fer amb aquests noranta monarques que ens controlen. La resposta ha de ser clara: hem d’expropiar-los, desplaçar-los, per tal de tornar-li al poble el que li robarien. En nom del sindicat del departament d’Isere presente una esmena, que s’inscriba aquesta mesura en el text del Pla. Aquest seria un bon començament per a la realització del Pla. La nostra propaganda serà llavors més vigorosa i molt més efectiva.

En el Pla trobem un paràgraf important amb l’encapçalament “Nacionalitzacions industrialitzades”. Aquest encapçalament resulta molt estrany. Entenem què vol dir indústria nacionalitzada, però això de nacionalització industrialitzada ens deixa perplexos. Permeten-me assenyalar que una terminologia tan complexa dificulta la tasca del propagandista doncs que enfosqueix les coses més simples. Les “notes per a ús dels propagandistes” ni tan sols mencionen la nacionalització de la indústria. Potser aquestes notes foren anteriors a la darrera edició de la declaració. Malauradament, rares vegades trobem dades en els documents de la CGT, important debilitat que ha de ser superada si es vol facilitar la nostra tasca.

De totes maneres hem de felicitar-nos pel fet que en l’última edició del Pla es planteja la tesi següent: *és necessària la nacionalització d’algunes indústries clau*. No obstant la paraula “algunes” sembla supèrflua. Naturalment no podem suposar que nacionalitzarem, al mateix temps, totes les indústries, petites, mitjanes i grans. El règim que volem establir ha de ser, per contra, molt indulgent amb els petits manufacturadors i artesans, així com amb els petits comerciants i camperols. Però el text es refereix explícitament a les indústries clau, és a dir als poderosos trusts i càrtels com el *Comité des Forges*, el *Comité des Houllières*, les *Compagnies des Chemins de Fer*, etcètera. Per ser indústries clau cal nacionalitzar-les totes, no sols “algunes”. Els d’Isere opinem que també caldria agregar en el pla la llista d’aquestes indústries clau amb algunes estadístiques precises sobre la seua capitalització, el nombre d’obres que exploten i d’aturats que llencen al fem.

Per a parlar-li al poble cal ser concret, anomenar les coses pel seu nom i donar xifres exactes. Altrament l'obrer i més encara el camperol diran: "Açò no és un pla sinó el somni platònic d'algun buròcrata."

Sota l'encapçalament "Condicions d'adquisició", el text del pla es refereix a les condicions per a nacionalitzar les indústries clau i òbviamment també els bancs. Estem acostumats a pensar que la nacionalització ha de fer-se expropiant els explotadors. No obstant, el pla no parla d'expropiació sinó d'adquisició. ¿Significa això que l'estat simplement ha de comprar als capitalistes les empreses creades pel treball obrer? Evidentment. A quin preu? La declaració respon: el preu es calcularà "d'acord amb el valor real en el moment de la compra". Ens assabentem després que "l'amortització es calcularà per a un període de quaranta o cinquanta anys". Heus aquí, camarades, un dada financera que difícilment commourà els obrers i els camperols. Què és açò? Volem transformar la societat i comencem amb el reconeixement total i absolut del caràcter sacrosant de la propietat capitalista!

El president del Consell, el senyor Flandin, tenia raó quan digué recentment en el Parlament "el capital és treball acumulat". I tots els capitalistes del Parlament aplaudiren aquesta afirmació. Desgraciadament no és completa. Per a ser certa hauria de dir: "El capital és el treball dels obrers acumulat pel seu explotador." Aquest és el moment de citar el que diu Proudhon sobre la propietat capitalista. Ja coneixen la seua formulació: "La propietat és un robatori." En aquest sentit es podria dir: "La propietat dels noranta magnats que controlen França és robatori acumulat." No, no volem comprar de tornada allò que se li robà al poble treballador; no volem que el nou règim es veja carregat de deutes des del primer dia, quan tindrà moltes tasques que resoldre i moltes dificultats que superar. El capitalisme és la fallida. Ha arruïnat la nació. Els deutes dels capitalistes amb el poble excedeixen de lluny el valor real de les seues empreses. No! No tornar a comprar! Res de noves esclavituds! Expropiació pura i simple o, si volen, confiscació.

Realment espere que en aquesta assemblea que representa els oprimits, els explotats, ningú senta simpatia pels magnats amenaçats per l'atur i la pobresa. Siga com siga són prou previsors com per a cobrir-se per totes bandes. I si algun d'ells vertaderament es trobés sense recursos, l'estat li atorgaria la mateixa pensió que als obrers jubilats. Ja tenim prou amb els adults i els joves malalts i colpejats per la pobresa, amb els aturats permanents i les dones condemnades a la prostitució. Per a posar fi a tota aquesta misèria necessitem aqueixos diners que el Pla està massa generosament disposat a transferir durant mig segle als explotadors i als seus descendents. Camarades, aqueix punt del Pla significa alimentar a costa nostra dos noves generacions de ganduls! No, aqueix sol paràgraf basta per a comprometre irreparablement tot el Pla davant de les

masses desposseïdes! Lleven-lo el més aviat possible. Aquesta és una altra proposta del nostre Sindicat Departamental.

Les “notes per a ús dels propagandistes” ens informen que “el frau fiscal ha assolit nivell institucional”. Molt ben dit. Açò és clar i correcte. Però no es tracta justament de frau fiscal. Els assumptes Oustric i Stavisky ens recorden que el conjunt de l’economia capitalista no es basa només en l’explotació legalitzada sinó també en la mentida generalitzada. A fi que el poble no veja l’engany es recorre a un magnífic mètode anomenat secret comercial, necessari, segons diuen, per a la competència. Aquesta és una monstruosa mentida. L’Acta d’Acord Industrial de Flandin demostra que els capitalistes ja no tenen secrets entre ells. Els anomenats secrets comercials no són més que la conspiració dels grans capitalistes contra els productors i els consumidors. L’abolició del secret comercial ha de ser la primera exigència del proletariat mentre es prepara per a dirigir l’economia nacional.

Estrictament parlant, el pla de la CGT no és encara un pla; conté directives generals, i no molt precises per cert. Un vertader pla econòmic necessita estadístiques, xifres, diagrames concrets. Naturalment estem molt lluny d’això. La primera condició per a un primer projecte de pla consisteix en establir tot el que posseeix la nació en matèria de forces productives, materials i humanes, en matèries primeres, etcètera. Hem de conèixer els vertaders costos de producció, així com les “despeses incidentals” del frau capitalista, i per a això hem d’abolir d’una vegada per sempre el complot fraudulent que s’oculta darrere la màscara del secret comercial.

Encara que molt breument, el pla es refereix al control obrer (veure “Consell Administratiu”). En Isere som decidits partidaris del control obrer. Sovint xoquem amb aquesta objecció: “No basta amb el control. Volem nacionalització i administració obrera.” No obstant, de cap manera contraposem ambdues consignes. Perquè els obrers es facen càrrec de l’administració de la indústria (cosa que és absolutament necessària, i al més aviat possible per a bé de la civilització) hem d’exigir immediatament el control obrer així com el control dels camperols sobre determinats bancs, sobre els trusts de fertilitzants, la indústria farinera, etcètera.

Perquè la nacionalització actue de manera revolucionària i no burocràtica els obrers han de participar en totes les etapes. Han de preparar-se per a això, començant ara. Ja han d’intervenir en l’administració de la indústria i de tota l’economia a través del control obrer, començant per la seua fàbrica. El pla encara aquest control amb un criteri de col·laboració de classes, sotmetent els representants dels treballadors al control majoritari de la burgesia (veure “Consells industrials”). A més a més, estipula que el delegat de cada categoria de productors ha de ser nomenat per l’“organització professional”. No podem

acceptar aqueixa proposta. Malauradament, els nostres sindicats organitzen només una dotzena o una quinzena part de la força assalariada; el sindicat no és un fi en si mateix; al contrari, la seua missió és introduir la massa treballadora en l'administració dels assumptes públics. La vaga beneficiarà els treballadors, organitzats o no, només a condició que l'avantguarda sindical impulse la massa a l'acció. La mateixa condició és fonamental perquè el control obrer siga efectiu. Per això el comitè de control de cada planta no ha d'estar format només per delegats del sindicat, és a dir d'una quinzena part dels treballadors. No, l'han d'escollir tots els obrers de la fàbrica, junt amb la direcció del sindicat. Aqueix seria un vertader començament de lliure i honesta democràcia obrera, que es diferencia de la democràcia burgesa, corrupta fins a la medul·la.

El Pla reivindica l'aplicació de la setmana laboral de quaranta hores sense reducció de salari. No hi ha discussió possible sobre aquesta consigna. Però sabem massa bé que la classe dominant i el seu estat estan prenent la direcció contrària, és a dir volen rebaixar els salaris sense reduir la quantitat d'hores de treball. Llavors, ¿a què mitjans recórrer per tal d'aconseguir la setmana de quaranta hores? Les "notes per a ús dels propagandistes" ens informen que "es va encarar l'acció per a materialitzar un acord internacional", i continuen: "Prompte pot concretar-se." Pot... Açò no és molt precís i, donada la situació internacional econòmica i política, ens inclinem més bé a concloure: no pot. Si estem equivocats, el nostre representant en Ginebra rectificarà el nostre pessimisme. Fins que no passe alguna cosa nova, els aturats de Grenoble (i en tenim molts) no esperen gran cosa dels acords de Ginebra.

¿I què se'ns proposa a més de l'esperança en una ràpida concreció d'un acord de treball? Les "notes" continuen: "Cal fer propaganda per tot el país de la significació social d'aquesta exigència obrera." Simplement "explicar"? Però tots els obrers, fins als més ximpls, entenen molt bé els avantatges de la setmana de quaranta hores sense reducció de salaris. El que esperen de la CGT és que aquesta assenyale els mitjans per a realitzar aquesta consigna. Però precisament ací comença la gran debilitat del pla: fa propostes, ofereix suggeriments, formula consignes però no diu absolutament res sobre com concretar-les.

No obstant, abans de passar a la qüestió de com portar a terme el Pla hem de detenir-nos en un problema especialment seriós: el problema camperol. Tots parlen respecte d'això, tots proclamen la necessitat de millorar la situació dels camperols, però hi ha massa pillets que volgueren preparar-los als camperols la truita sense trencar els ous del gran capital. Aquest no pot ser el nostre mètode.

Comentant el pla, les "notes per a ús dels propagandistes" diuen: "Els camperols han d'alliberar-se del doble jou dels trusts de fertilitzants en allò

tocant la producció i del consorci de grans molins i dels comerciants fariners en allò tocant la distribució.”

Està molt bé dir: “Els camperols han d’alliberar-se”, però vostès saben que al camperol no li agraden les formulacions vagues i platòniques. I té molta raó. “Han d’alliberar-se.” Però com? Heus aquí l’única resposta possible: cal expropiar i nacionalitzar els trusts de fertilitzants i fariners i posar-los realment al servei dels camperols i dels consumidors. No es pot ajudar els camperols sense anar en contra dels interessos del gran capital.

El Pla parla de la “reorganització general de la producció agrícola”, però no especifica l’orientació ni els mètodes d’aquesta reorganització. La idea d’expropiar els camperols o d’obligar-los violentament a prendre el camí de la producció socialista és tan absurda que ni paga la pena criticar-la; d’altra banda, ningú proposa semblants mesures. Els propis camperols ha d’escollir el camí de la seua salvació. Decidisquen el que decidisquen els camperols, el proletariat els prometrà el seu sincer i efectiu suport. Les cooperatives camperoles constitueixen el mitjà més efectiu d’alliberar l’economia rural de les particions excessives pròpies de la parcel·la agrícola. Els comentaris del Pla diuen: “Cal estimular les cooperatives camperoles de producció, emmagatzemament i venda i col·laborar amb elles.” Desgraciadament, no se’ns diu qui i com les estimularà i col·laborarà amb elles. En totes les etapes trobem la mateixa tara. Les exigències del pla generalment semblen lletra morta.

Qui nacionalitzarà la banca i les indústries clau? Qui acudirà en auxili dels camperols i introduirà la setmana de quaranta hores? En una paraula, qui aplicarà el programa de la CGT? Qui i com? Camarades, aquesta qüestió és decisiva. Si segueix sense resposta, tot el Pla queda en l’aire.

En el paràgraf sobre “Nacionalitzacions industrialitzades” trobem al passar una resposta indirecta a aqueix interrogant, totalment sorprenent. Heus aquí com es defineix l’objectiu mateix del pla: “Es tracta d’establir [...] els detalls tècnics d’un programa que pot ser aplicat *independentment del règim polític.*” Hom no pot deixar de preguntar-se si ha llegit bé enfront d’aquesta irreal formulació. ¿Així doncs, el pla dirigit contra els magnats dels trusts, els banquers, contra els noranta dictadors de França i les colònies, el pla que salvarà els obrers, els camperols, els artesans, els empleats i els servidors públics, serà independent del règim polític? Per a dir-ho amb altres paraules, el timó de l’estat pot seguir com fins ara en mans dels explotadors, dels opressors, dels que afamen al poble; no importa, de totes maneres la CGT es presentarà davant d’aquest govern amb el seu Pla de renovació econòmica. Diguem-ho francament i oberta; aquesta suposada independència del pla respecte al règim polític el desposseeix de tot el seu valor puix que el col·loca fora de la realitat social.

Naturalment, en aquest moment no ens interessen les formes constitucionals o burocràtiques del poder estatal. Però hi ha un problema que predomina sobre tots els altres: quina classe té el poder? Per a transformar la societat feudal en societat capitalista la burgesia hagué d'arrancar-los violentament el poder a la monarquia, a la noblesa i al clergat. El Tercer Estat comprengué molt bé que el seu pla per a la "renovació econòmica i social" exigia un règim adequat. I així com la burgesia conscient no li assignà a Luis Capeto la tasca d'abolir el règim medieval, el proletariat no pot encarregar a Flandin, a Herriot o a altres dirigents burgesos l'aplicació del pla que conduirà a l'expropiació de la pròpia burgesia. Qui té el poder determina les formes de propietat, i en última instància tota la reforma es redueix a l'abolició de la propietat privada i a la implantació de la propietat col·lectiva o socialista dels mitjans de producció. Aquell que crega que la burgesia pot expropiar-se a si mateixa és tal vegada un excel·lent poeta, però jo no li confiaria els fons ni del més petit dels sindicats, perquè viu en un món de somnis mentre que nosaltres volem romandre en el món real.

Cal dir-ho en termes clars: només un govern revolucionari dels obrers i dels camperols, disposats a menar una lluita implacable contra tots els explotadors pot aplicar el Pla, completar-lo, desenvolupar-lo i superar-lo per la via socialista. Per al proletariat això significa conquistar el poder.

A qui està dirigit el Pla? ¿Als governants, amb l'objectiu d'ablanir-los, o a aquells que estan disposats a girar-se contra la seua opressió? Els propagandistes hem de saber a qui ens estem dirigint i en quin to fer-ho. Ni el Pla ni els comentaris ens assenyalen res respecte d'això. La declaració oficial ens diu que el Pla llençat per la CGT ha de ser "favorablement rebut pel *públic en general*". Els pregunte a vostès, camarades, i em pregunte a mi mateix: què vol dir el públic en general? Suppose que no és el públic de les grans avingudes. En el moviment sindical i en la lluita social estem acostumats a determinar abans que res les classes: el proletariat, la burgesia, els distints sectors de la petita burgesia. Per cert esperem que el proletariat i els sectors més oprimits de la petita burgesia reben el pla favorablement, sempre que hom l'elabore amb atenció, s'eliminen els errors i es present a les masses com un programa de lluita. Però els obrers i els camperols pobres no són el públic en general. ¿És que potser volem dir que la gran burgesia ha d'acceptar el pla de la CGT? Òbviament no és així, no volem burlar-nos de nosaltres mateixos. Consultem a *Le Temps*. Fa algunes setmanes aquest periòdic, que representa bé els noranta magnats, és a dir l'oligarquia dominant, protestava vehementment contra qualsevol participació dels sindicats en les comissions industrials. Els cite dues frases que resumeixen volums: "La liquidació de totes les associacions obreres fou el preu que calgué pagar per la pau social en l'*ancien régime*." Vegem a la gran burgesia entre l'espasa i la paret, buscant inspiració en l'*ancien régime*! I després el mateix article diu: "El corporativisme ací significa sindicalisme." D'aquesta manera *Le Temps* ens demostra tots els dies que la classe dominant

no sols no està disposada a fer concessions a l'orientació del pla de la CGT sinó que, per contra, considera la possibilitat d'aixafar la pròpia CGT.

Jaurés digué correctament que *Le Temps* és la burgesia en forma de periòdic. ¿És possible la col·laboració amb aquesta burgesia que ara, inspirant-se l'*ancien régime*, està preparant-se per a posar fora de la llei *totes* les associacions obreres? Plantejar aquesta pregunta implica la resposta. L'única cosa que ens queda és la lluita implacable, i fins a les seues últimes conseqüències.

Les observacions, crítiques i suggeriments que presente ací en nom del nostre sindicat departamental ja són prou extenses i, malauradament, estic lluny d'haver esgotat, inclús, els problemes més importants. En conseqüència, és necessari assenyalar el defecte fonamental del Pla: els seus autors desitgen col·locar-se per damunt de les classes, que és el mateix que dir fora de la realitat. Com volen guanyar-se a tot el món, parlen del públic en general. Volen nacionalitzar la banca sense perjudicar les altes finances, nacionalitzar els trusts garantint-li generosament a la gran burgesia tres generacions més de parasitisme. Volen acudir en auxili dels camperols sense violar els interessos dels grans terratinents, dels trusts de fertilitzants i de les grans companyies molineres. Evidentment, també volen guanyar-se a tots els règims polítics possibles, ja que afirmen que el seu pla és neutral respecte als partits i fins als règims polítics. Inclús em sembla que aqueixes expressions tan elaborades i incomprensibles com “nacionalitzacions industrialitzades”, etcètera, estan escollides a fi de no molestar les orelles delicades dels magnats dels trusts.

Aquest procediment no sols és inútil, és perillós; no sols és perillós, és pernicios. El que molt agafa poc estreny. No conquistarem la burgesia; la seua consciència de classe és incommovible; es riu dels nostres consells; es disposa a aixafar-nos. Com més gentils, conciliadors i obsequiosos som, menys ens respecta la burgesia, més intransigent i arrogant esdevé. Em sembla que aquesta lliçó sorgeix de tota la història de la lluita de classes.

D'altra banda, en córrer amb les nostres súplices darrere del pretès públic en general i en fer concessió rere concessió per tal de pacificar l'ídol capitalista, arisquem disgustar els desposseïts, que ja comencen a dir-se: “Són els consellers de les classes dominants i no els dirigents de les classes oprimides.” Mai guanyarem el cor de l'enemic de classe, però correm el perill de perdre per sempre la confiança de la nostra pròpia classe. La incomprensió d'aquesta llei fonamental constitueix la principal feblesa del Pla. Hem de refer-lo. Hem de dirigir-nos directament als assalariats i als explotats. Hem d'utilitzar un llenguatge clar i ferm. Hem de transformar el Pla en un programa d'acció per a tot el proletariat.

Les “notes per als propagandistes” ens insten a unir “tots els que demostren bona voluntat”. Açò és vague. On trobar-los? Coneixem les classes i les

organitzacions de classe, però sobretot la mala voluntat de la burgesia. Per a aixafar-la hem de contraposar-li la voluntat revolucionària de la classe obrera. Quant a les classes mitjanes, només dipositaran la seua confiança en el proletariat sí aquest demostra en l'acció la seua confiança en si mateix.

És absurd i fins i tot criminal cercar la bona voluntat de la burgesia trencant i paralitzant la bona voluntat revolucionària del proletariat. A qualsevol cost és necessari el front únic de la nostra classe; unitat d'acció dels treballadors, de totes les organitzacions sindicals, polítiques, cooperatives, educatives i esportives i, en primer lloc, unitat sindical, amb un fi específic, l'aplicació del Pla per a la nacionalització i la socialització, per a la conquesta del poder.

Hem de mobilitzar els vertaders militants obrers en una vigorosa campanya per tot el país. El camperol de la cabanya més distant ha de convèncer-se que el proletariat aquesta vegada està seriosament disposat a derrocar la burgesia, a prendre el poder en les seues mans per a transformar el nostre país, per a fer-lo per fi habitable per al poble treballador.

O es transforma el Pla en un Pla per a la conquesta del poder pel proletariat, per a l'establiment d'un govern obrer i camperol, o el poble el farà a una banda considerant-lo inútil i inaplicable. El Sindicat Departamental d'Isere està a favor de l'acció revolucionària. Si ens convoquen per a això, respondrem: Present!

---

¹ Text publicat per primera vegada a *La Verité* el 5 d'abril de 1935 i, després, com a fullet (*La Brèche Syndicale*) al mateix any. Fins el 1967 no aparegué amb la signatura del seu vertader autor (al llibre *Le Mouvement Communiste en France*, editat per Pierre Brué). Es tracta d'un discurs dirigit al Comitè Confederal Nacional de la CGT i pronunciat entre el 18 i el 19 de març del 1935 pel militant Alexis Bardin que era delegat al CCN pel Sindicat Departament d'Isere. El discurs de Bardin, que vivia prop de Trotski, fou redactat per aquest.